

A
B
C
D
E

Staben
FÖRVALTNINGSLEDNINGEN
SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

SID 1 (5) 2003-12-22

DNR 106-581/2003

Handläggare: Johan Bonander
Tfn: 08/508 25 601

Till
Socialtjänstnämnden

Departementspromemoria om kvalitet, dokumentation och anmälningsplikt vid missförhållanden inom verksamheter enligt LSS. Remissvar.

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner socialtjänstförvaltningens remissvar
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Dag Helin

Vera Josefsson

Sammanfattning

Socialdepartementet har utarbetat förslag på förändringar av LSS; förändringar som gör LSS mer kongruent med socialtjänstlagen i frågor som rör kvalitetsuppföljning, dokumentation och anmälningsplikt vid missförhållanden.

Förvaltningen välkomnar departementspromemorian och anser att den uppmärksammar och löser olikheter mellan socialtjänstlagen och LSS som varit svåra att förstå och även varit till nackdel för den enskilde brukaren. Förvaltningen stödjer således departementets förslag och ser med tillförsikt fram emot att förändringarna kommer att gälla från januari 2005.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetas inom staben för utredning och projekt. Promemorian har även remitterats till stadsledningskontoret. Remissvar ska vara inlämnat senast 2004-02-02.

Bakgrund

Socialstyrelsen, flera olika länsstyrelser och vissa kommuner har för Socialdepartementet påtalat behov av ändringar i lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. Ändringsbehovet är föranlett av att LSS – i motsats till Socialtjänstlagen (2001:453) – saknar vissa bestämmelser om kvalitetsuppföljning, dokumentation och anmälningsplikt vid missförhållanden.

Socialdepartementet har arbetat fram ett förslag på förändringar av LSS; förändringar som gör LSS mer kongruent med socialtjänstlagen i frågor som rör kvalitetsuppföljning, dokumentation och anmälningsplikt vid missförhållanden. De föreslagna ändringarna i LSS får även som följeffekt att vissa justeringar behövs i sekretesslagen, socialtjänstlagen, sekretessförordningen och förordningen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Promemorian i sin helhet kan rekvireras från Regeringskansliet med beteckning S2003/9769/ST.

Promemorian i sammanfattning:
Kvalitetsuppföljning.

I departementspromemorian konstateras att handikappomsorgen och dess verksamhet i hög grad styrs av mål, vilket ställer krav på en fungerande insyn och goda instrument för kvalitetsutvärdering. I LSS står det att den enskilde, genom LSS insatserna, ska tillförsäkras goda levnadsvillkor men det saknas en särskild bestämmelse om att verksamheten ska vara av god kvalitet och att den systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. En sådan särskild bestämmelse finns i socialtjänstlagen och det är Socialdepartementets uppfattning att en liknande bestämmelse ska finnas i LSS. Tillägget föreslås formuleras att verksamheten enligt LSS ska ”vara av god kvalitet” samt att ”kvalitet i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras” .

Dokumentation

LSS saknar bestämmelser om dokumentation. Detta medför att förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser om handläggning av ärenden hos myndigheter tillämpas. Dessa bestämmelser är inte så detaljerade som dokumentationsreglerna i socialtjänstlagen. Socialstyrelsen och flera länsstyrelser har påtalat för Socialdepartementet att det råder omfattande brister i fråga om dokumentation i verksamheter enligt LSS. Det är därför Socialdepartementets uppfattning att liknande dokumentationsbestämmelser som i socialtjänstlagen ska finnas även i LSS. På så vis, menar Socialdepartementet, stärks den enskildes rättssäkerhet. Förändringen innebär även att verksamhet enligt LSS ska genomgå ett systematiskt kvalitetssäkringsarbete och att möjligheten för tillsyn av verksamheten förbättras. All verksamhet som bedrivs enligt LSS ska omfattas av de föreslagna reglerna dvs. även boenden m.m. i enskild verksamhet.

Socialdepartementet föreslår vidare att LSS ska vara kongruent med socialtjänstlagen vad gäller hur länge en enskild verksamhet ska bevara dokumentation rörande insatser och omvårdnad av enskilda.

I förslaget tydliggörs att dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ett ärende och de faktiska omständigheter och händelser som är av betydelse. I Socialdepartementets förslag framgår att dokumentationskravet även ska inkludera rådgivning (vilket *inte* ingår i socialtjänstlagens dokumentationsskyldighet då den enskilde ofta önskar vara anonym i kontakter med socialtjänsten som berör alkohol, narkotika m.m.)

I Socialdepartementets förslag till dokumentationsregler i LSS framgår vidare att all dokumentation ska präglas av respekt för den enskilde personen och dennes integritet.

Aktuell dokumentation ska också förvaras på ett betryggande sätt och den enskilde ska garanteras en motsvarande insynsrätt som finns i socialtjänstlagen.

Gallring

I socialtjänstlagen finns en regel om gallring; att uppgifter som avses i lagen (2001:454)

om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten gallras fem år efter det att sista anteckningen gjordes i akten. Undantaget är handlingar som kommit in eller upprättats i samband med att ett barn placerats eller tagits emot i ett hem för vård eller boende, familjehem eller i annat enskilt hem som inte tillhör föräldrarna eller någon annan som har vårdnaden om barnet. I LSS saknas bestämmelser om gallring varför arkivlagen (1990:782) tillämpas. Huvudregeln i arkivlagen är att allmänna handlingar ska bevaras i sin helhet. Socialdepartementets åsikt är att de skäl och syften som medfört gallringsbestämmelserna i socialtjänstlagen även gäller ifråga om LSS och föreslår därför att en gallringsregel införs, liknande den i socialtjänstlagen, och med motsvarande undantag som i socialtjänstlagen dvs. att handlingar som upprättats i samband med att barn getts möjlighet till boende i familjehem eller bostad med särskild service (9 § p 8 LSS) bevaras. De föreslagna gallringsreglerna bör inte, enligt Socialdepartementets uppfattning, omfatta enskild verksamhet enligt LSS.

Omhändertagande av personakt i enskild verksamhet.

I LSS saknas bestämmelser om omhändertagande av personakt i enskild verksamhet t.ex. i de fall verksamheten upphör. Det är därför, anser Socialdepartementet, angeläget att införa en reglering i LSS för att säkerställa att personakter i alla situationer förvaras tryggt. Denna reglering, inkluderande frågor om verkställighet och överklaganden, föreslås vara lika till sin utformning som den i socialtjänstlagen. Även sekretess i verksamhet som avser omhändertagande av personakt föreslås bli detsamma för verksamhet enligt LSS som i socialtjänstlagen.

Socialdepartementet föreslår också att polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för att verkställa ett beslut om omhändertagande av personakt.

Registrering av inkommen handling enligt LSS, t.ex. en ansökan om insatser enligt LSS, föreslås undantas från tryckfrihetsförordningens krav att handlingen ska betraktas som allmän och därmed inte vara sekretessbelagd. Införandet av sekretess för inkommen LSS-handling ligger helt i linje med hanteringen av inkomna handlingar enligt socialtjänstlagen.

Anmälan om missförhållanden

I LSS saknas en bestämmelse om anmälningsplikt när det gäller missförhållanden i omsorger om personer med funktionshinder. En sådan bestämmelse finns i socialtjänstlagen. Socialdepartementet bedömer att det inte föreligger någon skillnad när det gäller behovet av skydd mot övergrepp och andra missförhållanden mellan personer som har insatser inom ramen för LSS i förhållande till äldre och funktionshindrade personer med insatser enligt socialtjänstlagen. Socialdepartementet föreslår därför att det i LSS införs en bestämmelse motsvarande socialtjänstlagens bestämmelse om anmälningskyldighet (14 kap 2 § SoL). Anmälningskyldigheten föreslås omfatta såväl offentlig som enskild verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar promemorian och anser att den på ett förtjänstfullt sätt uppmärksammar och löser de beskrivna olikheterna mellan socialtjänstlagen och LSS. Socialtjänstlagen har som en följd av bl.a. socialtjänstkommitténs betänkanden reviderats under senare delen av nittioalet. En liknande process har inte varit aktuell för LSS och det är nu mycket bra att LSS ”kommer ikapp”. Inte minst då de uppkomna olikheterna varit svåra att förstå och därtill kunnat inverka menligt för den enskilde brukaren.

Förvaltningen stöder således departementets förslag till fullo och ser med tillförsikt fram emot att förändringarna träder i kraft som planerat.

SLUT